

ΓΡΑΠΤΗ ΩΡΙΑΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ

ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ (Ομηρικά έπη: Ιλιάδα)
Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Κείμενο: Ραψωδία Α, 173, 183-215

Και προς αυτόν απάντησε ο μέγας Αγαμέμνων:

Καθώς εμένα μου αφαιρεί την Χρυσηδία ο Φοίβος
 – κι εκείνην με συντρόφους μου και με δικά μου πλοία
 θα στείλω – και το δώρον σου την κόρην του Βρισέως,
 εις την σκηνήν σου θα ‘λθω, εγώ να πάρω, για να μάθεις,
 πόσο σου είμαι ανώτερος εγώ και να τρομάζει
 και άλλος μ’ εμένα να συγκριθεί και όμοιος να γίνει εμπρός μου».

Τα λόγια τούτα επλήγωσαν τα σπλάχνα του Αχιλλέως
 κι ἐστρεψε δύο στοχασμούς μες στα δασιά του στήθη·
 ή θε να σύρει απ’ το πλευρό το ακονισμένο ξίφος
 κι αφού σκορπίσει όλους εκεί, να σφάξει τον Ατρείδην,
 ή να σιγάσει την οργήν κρατώντας την ψυχήν του·
 κι αυτά ως διαλογίζονταν στον νουν και από την θήκην
 το μέγα ξίφος ἔσερνε, κατέβηκε ουρανόθεν
 η Αθηνά, την ἔστελνεν η Ήρα η λευκοχέρα,
 όπου αγαπούσε ολόψυχα παρόμοια και τους δύο·
 του εστήθη οπίσω κι ἐπιασε τα ολόξανθα μαλλιά του,

173 σ’ εκείνον μόνον φανερή και αθώρητη στους άλλους.
 Ξιπάσθη αυτός, εστράφηκε κι εγνώρισεν αμέσως

την Αθηνά που φοβερήν στα μάτια λάμψιν είχε·

Και ομίλησεν προς την θεάν με λόγια φτερωμένα:

«Τ’ ήλθες και συ, ω του Διός του αιγιδοφόρου κόρη;

Του Ατρείδη Αγαμέμνονος να ιδείς την αδικίαν;

Αλλά σου λέγω καθαρά και πίστευσε· με τούτες

τες ἐπαρσές του γρήγορα θα χάσει την ζωήν του».

Και η γλαυκόφθαλμη θεά σ’ εκείνον απεκρίθη:

«Κατέβηκ’ απ’ τον ουρανόν να παύσω την οργή σου,

εάν μ’ ακούσεις· μ’ ἐστείλεν η Ήρα η λευκοχέρα,

που ολόψυχα σας αγαπά παρόμοια και τους δύο·

έλα, την μάχην ἀφησε, το ξίφος σου μη σύρεις,

μόνον με λόγια τα’ ὄνειδος που αυτός θα πάθει ειπέ του.

Ότι να γίνει θέλ’ ιδείς αυτό που σου προλέγω·

τρίδιπλα δώρ’ ατίμητα θα λάβεις μιαν ημέρα

γι’ αυτήν την ύβριν· τώρα συ κρατήσου και ἀκουσέ μας».

200

205

210

215

Ερωτήσεις

1. Ποιο είναι το δίλημμα που αντιμετωπίζει ο Αχιλλέας, όταν ακούει τα λόγια του Αγαμέμνονα; Ποια φαίνεται να είναι η αρχική επιλογή του σε αυτό το δίλημμα και πώς την καταλαβαίνουμε;

(Μονάδες 4)

2. Με ποια επιχειρήματα προσπαθεί η Αθηνά να πείσει τον Αχιλλέα να εφαρμόσει τις συμβουλές της;

(Μονάδες 4)

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΑ – Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

3. α) Με ποια τυπικά επίθετα χαρακτηρίζει ο Όμηρος την Αθηνά και την Ήρα μέσα στο κείμενο και τι σημαίνει το καθένα απ' αυτά;

(Μονάδες 3)

β) Σε ποιους στίχους του κειμένου υπάρχει προοικονομία και ποια γεγονότα προοικονούνται;

(Μονάδες 3)

4. α) Χαρακτηρίστε σύντομα τον Αγαμέμνονα με βάση τα λόγια του στο παραπάνω κείμενο.

(Μονάδες 3)

β) Ποια θεά εμφανίστηκε στον Αχιλλέα με τη θεϊκή της μορφή και από ποια φράση το καταλαβαίνουμε; Πώς ονομάζεται η εμφάνιση των θεών στους ανθρώπους με την θεϊκή τους μορφή και όχι με ανθρώπινη;

(Μονάδες 3)